

פתרון - סמכות עניינית ומקומית

1. מרשך מעוניין להגיש תביעה נגד מנהל מקרקעי ישראל, לסעד הצהרתי שלפיו אין הוא חייב לשלם למנהל סכום של מיליון ש"ח הנדרש ממנו בגין דמי היוון.
לאיזה בית משפט תגיש/ את התביעה?

- א. בית המשפט המחוזי.
- ב. **בית משפט השלום.**
- ג. בית המשפט לעניינים מנהליים.
- ד. אף תשובה אינה נכונה.

התשובה הנכונה היא ב.

סעיף 51(א)(2) לחוק בתי המשפט; רע"א 6500/19 גבריאלי נ' אשד.

בנסיבות השאלה

התובע מעוניין בסעד הצהרתי הפוטר אותו מתשלום בסך מיליון ₪ (תמיד נשאל את עצמנו על מה התובע רוצה להצהיר). מדובר בתביעת שווי, ולפי הפסיקה ככל שניתן להעריך ולו על דרך אומדן, את שווי נושא התביעה, הסמכות תיקבע לפי השווי.

בענייננו, שווי נושא התביעה הוא מיליון ₪, ולכן הסמכות העניינית לדון בתביעה תהיה לבית משפט השלום.

2. מול ביתו של מרשך פתחו דיסקוטק רועש ביותר. מרשך מעוניין להביא להפסקה מיידית של הרעש הבוקע מהדיסקוטק, ושואל אותך איזה בית משפט מוסמך לדון בבקשה לצו מניעה נגד המשך הרעש הבלתי סביר.
מה תשיב/י לו?

- א. **בית משפט השלום.**
- ב. בית המשפט המחוזי.
- ג. בית המשפט לעניינים מנהליים.
- ד. בית המשפט לעניינים מקומיים.

התשובה הנכונה היא א.

סעיף 51(א)(3) לחוק בתי המשפט.

בנסיבות השאלה

התובע מעוניין למנוע את הרעש הבוקע מהדיסקוטק המפריע לו כאשר שוהה בביתו.

מדובר במטרד ליחיד ותביעות מסוג אלו נכללות בגדר "שימוש במקרקעין" שכן מטרתן לשים קץ לפגיעה בזכותו של התובע לעשות שימוש סביר במקרקעין שהוא מחזיק בהם. הסמכות העניינית נתונה לבית משפט השלום.

3. הנך מייצג לקוח המעוניין להגיש, נגד מנהל מקרקעי ישראל, תביעה לסעד הצהרתי על פיו הינו זכאי להירשם כבעל זכויות החכירה לדורות בנכס מקרקעין.
לאיזה בית משפט תוגש התביעה ומדוע?

- א. לבית משפט השלום, מאחר שמדובר בתביעה לסעד הצהרתי, שאינו נוגע לבעלות במקרקעין.
- ב. לבית משפט השלום מאחר שמדובר בתביעה הנוגעת לשכירות ארוכת טווח שכמוה כחזקה ושימוש.
- ג. **לבית משפט המחוזי מאחר שמדובר בתביעה הנוגעת לחכירה לדורות.**
- ד. לבית משפט המחוזי מאחר שמדובר בתביעה נגד מנהל מקרקעי ישראל.

התשובה הנכונה היא ג.

סעיפים 40(1), 51(א)(3) לחוק בתי המשפט.

בנסיבות השאלה

תביעות בדבר חכירה לדורות (שכירות לתקופה העולה על 25 שנה) נתונה לסמכותו של בית המשפט המחוזי מכוח סמכותו השיורית.

4. מרשך התקשר, כשוכר, בהסכם שכירות לתקופה של 26 שנים. ההסכם בוטל על ידי הצד שכנגד, ומרשך מעוניין כי תגיש תובענה לפסק דין הצהרתי על פיו הוא בעל זכויות השכירות לתקופה הנ"ל וכי הביטול נעשה שלא כדין.
לאיזה בית משפט תגיש/ את התובענה?

- א. לבית משפט השלום.
- ב. **לבית המשפט המחוזי.**
- ג. לבית הדין לשכירות.
- ד. לבית משפט השלום או לבית הדין לשכירות, לפי שיקול דעתך.

התשובה הנכונה היא ב.

סעיפים 40(1), 51(א)(3) לחוק בתי המשפט.

בנסיבות השאלה

תביעות בדבר חכירה לדורות (שכירות לתקופה העולה על 25 שנה) נתונה לסמכותו של בית המשפט המחוזי מכוח סמכותו השיורית.

הערה - סמכותו של בית הדין לשכירות נקבעה בסעיף 140 לחוק הגנת הדייר, בית הדין לשכירות דן בעניין דמי שכירות של דירות ושל בתי עסק, בעניין הפחתת דמי השכירות ובעניין שירותים ותיקונים במושכר שחוק הגנת הדייר חל עליה, ואין זה משנה מה שווי התביעה.

בענייננו אין מדובר בשכירות שחוק הגנת הדייר חל עליה.

5. סיוון הקליטה על תקליטור שיר שכתבה והלחינה, השמיעה את השיר להראל והשאיילה לו עותק מהתקליטור. כעבור שבוע שמעה סיוון את צליליו של השיר שכתבה והלחינה בוקע מהרמקולים במסעדה ששייכת למשפחת הראל, וזאת מבלי שנתנה את רשותה לכך. סיוון מעוניינת להגיש תביעה לצו מניעה קבוע נגד הראל ובעלי המסעדה, ולתבוע מהם פיצוי סטטוטורי בסך של 100,000 ש"ח. בד-בבד עם הגשת התביעה מעוניינת סיוון לעתור למינוי כונס נכסים זמני במעמד צד אחד, שייכנס למסעדה ולדירתו של הראל ויתפוס את התקליטור ו/או כל עותק נוסף שהראל יצר ממנו.

לאיזה בית משפט עליה לפנות?

- א. לבית משפט השלום.
- ב. **לבית המשפט המחוזי.**
- ג. על סיוון לפצל את התביעה, ולהגיש את התביעה הצו המניעה ואת הבקשה למינוי כונס נכסים לבית המשפט המחוזי, ואילו את התביעה לפיצוי הסטטוטורי - לבית משפט השלום.
- ד. על סיוון לפצל את התביעה ולהגיש את התביעה לצו המניעה לבית המשפט המחוזי, ואילו את התביעה לפיצוי הסטטוטורי ואת הבקשה למינוי כונס נכסים לבית המשפט השלום.

התשובה הנכונה היא ב.

סעיפים 40(4) לחוק בתי המשפט.

בנסיבות השאלה

סיוון מעוניינת לתבוע שני סעדים בעניין קניין רוחני:

1. צו מניעה קבוע
2. פיצוי בסך 100,000 ₪

בנוסף, היא מעוניינת להגיש בקשה למינוי כונס נכסים זמני.

לפי סעיף החוק שצוין לעיל, בית המשפט המחוזי מוסמך לדון בתביעה בענייני קניין רוחני, אף אם סכום התביעה או שווי נושאה אינו עולה על 2.5 מיליון ₪ ובלבד שהיא כרוכה בתביעה אחרת הקניין רוחני המצויה בסמכותו של בית המשפט המחוזי.

בענייננו, הבקשה למינוי כונס נכסים מוגשת כחלק מהתביעה העיקרית לצו מניעה קבוע, **והשאלה היא באשר לפיצוי הכספי בסך 100,000 ₪**, מדובר בתביעה הכרוכה בתביעה העיקרית לצו מניעה ולכן הסמכות תהיה לבית משפט המחוזי.

חריג מהפסיקה - רע"א גבריאלי נ' אשד - במקרים בהם ניתן להעריך כי שווים הכולל של הסעדים המבוקשים אינו עולה על תקרת סמכותו העניינית של בית משפט השלום, הסעיף לא רלוונטי ועל כן הסמכות לדון בתביעה כזו תהיה לבית משפט השלום.

חלופות ג ו- ד אינן נכונות - בקניין רוחני לא ניתן לפצל באופן אוטומטי את הסעד הכספי והסעד שאינו כספי, אלא אם כן ניתן לתובע היתר לפיצול סעדים.

6. יוסף שכר מיכל דירה בנהריה. בתום תקופת השכירות, סירב יוסף לפנות את הנכס. התברר ליעל כי יוסף גרם נזקים בדירה בסך 3,500,000 ש"ח.
כיצד עליה לנהוג?

- עליה להגיש תביעה לבית המשפט המחוזי בחיפה, המוסמך לדון בתביעה הכספית, ולכרוך בה הן את התביעה הכספית הן את התביעה לסילוק יד.
- עליה להגיש תביעה לבית המשפט השלום במחוז חיפה, המוסמך לדון בתביעה לסילוק יד, ולכרוך בה הן את התביעה הכספית הן את התביעה לסילוק יד.
- עליה להגיש את התביעה הכספית לבית המשפט המחוזי בחיפה ואת התביעה לסילוק יד לבית משפט השלום במחוז חיפה. עליה לבקש היתר לפיצול סעדים.
- עליה להגיש את התביעה הכספית לבית המשפט המחוזי בחיפה ואת התביעה לסילוק יד לבית משפט השלום במחוז חיפה. היא אינה זקוקה להיתר לפיצול סעדים.**

התשובה הנכונה היא ד.

סעיפים 40(1), 51(2) לחוק בתי המשפט; תקנה 7 לתקנות סדר הדין האזרחי; ע"א 29/58 לוי נ' עקריש

בנסיבות השאלה

סמכות מקומית ועניינית:

- סילוק יד - סמכות עניינית** - בית משפט השלום; **סמכות מקומית** - הנכס מצוי בנהריה שבמחוז חיפה ולכן התביעה תוגש לבית משפט השלום שבמחוז חיפה.
- תביעה כספית על סך 3.5 מיליון ₪ - סמכות עניינית** - בית משפט המחוזי לאור סכום התביעה (מעל 2.5 מיליון ₪); **סמכות מקומית** - מקום מגוריו של הנתבע, יוסף מתגורר בדירתה שבנהריה ולכן התובענה תוגש למחוזי חיפה.

באשר לפיצול הסעדים: סעד כספי וסעד שאינו כספי בסמכות בתי משפט שונים הפיצול הוא "אוטומטי" ואין צורך בהיתר פיצול סעדים [ע"א 29/58 לוי נ' עקריש]

7. שמעון ולוי תושבי רחובות הנמצאת במחוז המרכז ערכו ביניהם הסכם לפיו השכיר שמעון ללוי מבנה הנמצא ברחובות. לימים טען שמעון כי לוי הפר את ההסכם וכי בשל כך נגרמו לו נזקים בסך 50,000 ש"ח.
לאיזה בית משפט מהרשומים מטה יש סמכות מקומית לדון בתביעה?

- רק לבית המשפט השלום ברחובות.
- לכל בית משפט שלום אשר במחוזות תל אביב והמרכז הנמצאים בתחום סמכותו המקומית של ביהמ"ש המחוזי בתל-אביב-יפו.
- לכל בית משפט שלום במחוז המרכז.**
- רק לבית משפט השלום ברחובות או בתל-אביב.

התשובה הנכונה היא ג.

סעיפים 40(1), 51(2) לחוק בתי המשפט; תקנה 7 לתקנות סדר הדין האזרחי; סעיף 2א(א) לצו בתי המשפט

בנסיבות השאלה

חשוב להבין שלכל בתי משפט השלום באותו מחוז נתונה סמכות מקומית מקבילה, על כן ניתן להגיש תביעה בכל בתי משפט השלום הנמצאים באותו מחוז במידה והסמכות העניינית היא לבית משפט השלום.

בענייננו, **הסמכות העניינית** - תביעה כספית על סך 50,000 ₪ נתונה לסמכותו של בית משפט השלום. **הסמכות המקומית** - תקבע לפי המקום בו מצוי הנכס, הנכס מצוי ברחובות ולאור הסמכות המקבילה הסמכות תהיינה לכל בית משפט שלום במחוז מרכז.

8. אתה עומד להגיש בשם לקוחך, תביעה כספית נגד אדם המתגורר בכפר סבא בגין חוזה אשר נחתם בנתניה, והופר ברחובות.

לאיזה בית משפט שלום אינך יכול/ה להגיש את התביעה?

- א. לבית המשפט השלום בכפר סבא.
- ב. לבית משפט השלום ברמלה.
- ג. לבית משפט השלום בפתח תקוה.
- ד. לבית משפט השלום בהרצליה.

התשובה הנכונה היא ד.

תקנה 7(א) לתקנות סדר הדין האזרחי; סעיף 2א(א) לצו בתי המשפט

בנסיבות השאלה

שימו לב- שואלים אתכם לאיזה בית משפט **אינכם** יכולים להגיש את התביעה.

לכל בתי משפט השלום באותו מחוז נתונה סמכות מקומית מקבילה, על כן ניתן להגיש תביעה בכל בתי משפט השלום הנמצאים באותו מחוז במידה והסמכות העניינית היא לבית משפט השלום.

לפי התקנה התובענה תוגש לבית המשפט המצוי במחוז שיפוט של **מקום מגוריו** או **מקום עסקו של הנתבע** או **במקום המעשה** או **המחדל** שבשלו תובעים.

בענייננו, הסמכות המקומית הינה במחוז מרכז לאור מקום מגוריו של הנתבע בכפר סבא. הרצליה מצויה במחוז תל אביב לכן היא החלופה השגויה.

9. לאה, שהיא תושבת תל-אביב, ורבקה, תושבת חיפה, כרתו חוזה שלפיו לאה תמכור לרבקה את המכונית שבבעלותה, בתמורה לסך של 80,000 ש"ח. עוד נקבע בחוזה, שלאה תביא את המכונית לבית אחותה של רבקה בנתניה שבו נכרת החוזה. לאחר שנכרת החוזה, התחרטה לאה והחליטה שהיא רוצה להשאיר את המכונית בבעלותה. רבקה מעוניינת לתבוע את לאה בגין הפרת חוזה.

באיזה בית משפט מבין בתי המשפט המפורטים להלן רבקה יכולה להגיש את תביעתה?

- א. בבית משפט השלום בהרצליה או בבית משפט השלום בתל-אביב.
- ב. בבית משפט השלום בחיפה או בבית משפט השלום בנתניה.
- ג. בבית משפט השלום בתל-אביב או בבית משפט השלום בחיפה.
- ד. בבית משפט השלום בחדרה או בבית משפט השלום ברמלה.

התשובה הנכונה היא א.

תקנה 7(א) לתקנות סדר הדין האזרחי; סעיף 2א(א) לצו בתי המשפט

בנסיבות השאלה

לכל בתי משפט השלום באותו מחוז נתונה סמכות מקומית מקבילה, על כן ניתן להגיש תביעה בכל בתי משפט השלום הנמצאים באותו מחוז במידה והסמכות העניינית היא לבית משפט השלום.

לפי התקנה התובענה תוגש לבית המשפט המצוי במחוז שיפוט של **מקום מגוריו** או **מקום עסקו של הנתבע** או **במקום המעשה** או **המחדל** שבשלו תובעים.

בענייננו, רבקה יכולה להגיש את התביעה בבית משפט השלום בתל אביב לפי מקום מגורי הנתבעת לאה. עם זאת, לאור הסמכות המקבילה החלופה הנכונה היא א, שכן בית משפט השלום בהרצליה מצוי במחוז תל אביב.

10. עו"ד יואל מעוניין להגיש בשם לקוחו תובענה לפירוק שיתוף בנכס מקרקעין הנמצא בכפר סבא והשווה 7 מיליון ש"ח. הנכס רשום בלשכת רישום המקרקעין על שמו שם הלקוח ושותף נוסף, בחלקים שווים. איזה בית משפט מוסמך לדון בתובענה זו?

- א. בית המשפט המחוזי בתל-אביב.
- ב. בית המשפט המחוזי מרכז.
- ג. **בית משפט השלום בכפר סבא.**
- ד. בית משפט השלום בתל אביב.

התשובה הנכונה היא ג.

סעיפים 140(1), 51(3) לחוק בתי המשפט; תקנה 7(א) לתקנות סדר הדין האזרחי

בנסיבות השאלה

סמכות עניינית: עו"ד יואל מעוניין להגיש תביעה לפירוק שיתוף בנכס קרי חלוקת המקרקעין, הסמכות העניינית נתונה לבית משפט השלום.

שימו לב- אין זה משנה מה שווי המקרקעין (בענייננו 7 מיליון ₪), מדובר במסיח בנתוני השאלה.

סמכות מקומית: הנכס מצוי בכפר סבא לכן התובענה תוגש לבית משפט השלום בכפר סבא.

11. בין שירן לבין יזהר, שניהם תושבי תל אביב, נחתם חוזה בו התחייב יזהר למכור לשירן מגרש בבעלותו הנמצא בירושלים תמורת 2,000,000 ש"ח. לאחר שנחתם החוזה, התחרט לפתע יזהר וסירב להעביר את המגרש לבעלותה של שירן. שירן הגישה תביעה לאכיפת החוזה לבית משפט השלום בתל אביב. האם פעלה שירן בהתאם לכללי הסמכות המקומית והעניינית?

- א. שירן פעלה בהתאם לכללי הסמכות המקומית אך לא בהתאם לכללי הסמכות העניינית.
- ב. שירן פעלה בהתאם לכללי הסמכות העניינית אך לא בהתאם לכללי הסמכות המקומית.
- ג. שירן פעלה בהתאם לכללי הסמכות המקומית והעניינית.
- ד. **שירן לא פעלה בהתאם לכללי הסמכות המקומית ולא בהתאם לכללי הסמכות העניינית.**

התשובה הנכונה היא ד.

סעיפים 140(1), 51(3) לחוק בתי המשפט; תקנה 7(א) לתקנות סדר הדין האזרחי

בנסיבות השאלה

סמכות עניינית: תביעה לאכיפת חוזה מכר, קרי תביעת בעלות במקרקעין, נתונה לסמכותו של בית משפט המחוזי מכוח סמכותו השיורית.

שימו לב- אין זה משנה מה שווי המקרקעין (בענייננו 2 מיליון ₪), מדובר במסיח בנתוני השאלה.

סמכות מקומית: הנכס מצוי בירושלים, ולכן הסמכות המקומית לדון בתובענה נתונה למחוזי ירושלים.

בענייננו שירן לא פעלה בהתאם לכללי הסמכות המקומית והעניינית שכן הגישה את התובענה לבית משפט השלום בתל אביב.

12. עופר המתגורר בפתח תקווה וצביקה המתגורר בהרצליה הם בעלים משותפים של נכס מקרקעין בירושלים. בעקבות מריבות חוזרות ונשנות בין השניים מבקש עופר להגיש תביעה לפירוק שיתוף במקרקעין ולפיצוי כספי בגין הנזקים שגרם לו צביקה בשווי של 3.7 מיליון ₪.
מה הדין?

- א. עופר רשאי להגיש את התביעה בגין שני הסעדים בבית המשפט המחוזי בלוד.
ב. עופר רשאי להגיש את התביעה לפירוק שיתוף בבית משפט השלום בירושלים ואת התביעה לפיצוי כספי בבית המשפט המחוזי בתל אביב.
ג. עופר רשאי להגיש את התביעה בגין שני הסעדים בבית משפט השלום בירושלים.
ד. עופר רשאי להגיש את התביעה לפירוק שיתוף בבית משפט השלום בהרצליה ואת התביעה לפיצוי כספי בבית המשפט המחוזי בירושלים.

התשובה הנכונה היא ב.

סעיפים 140(1), 51(2) לחוק בתי המשפט; תקנה 7 לתקנות סדר הדין האזרחי; ע"א 29/58 לוי נ' עקריש

בנסיבות השאלה

סמכות מקומית ועניינית:

1. פירוק שיתוף - סמכות עניינית - בית משפט השלום; סמכות מקומית - הנכס מצוי בירושלים ולכן התביעה תוגש לבית משפט השלום בירושלים.
2. תביעה כספית על סך 3.7 מיליון ₪ - סמכות עניינית - בית משפט המחוזי לאור סכום התביעה (מעל 2.5 מיליון ₪); סמכות מקומית - מקום מגוריו של הנתבע, צביקה מתגורר בהרצליה ולכן התובענה תוגש למחוזי תל אביב.

באשר לפיצול הסעדים: סעד כספי וסעד שאינו כספי (מקרקעין) בסמכות בתי משפט שונים הפיצול הוא "אוטומטי" ואין צורך בהיתר פיצול סעדים [ע"א 29/58 לוי נ' עקריש]

13. ראובן המתגורר בירושלים מפעיל אתר מסחר אלקטרוני של כלי בית באינטרנט. תמונות של כלי בית שצילם הופיעו להפתעתו באתר הבית של שמעון, שמקום מגוריו בת"א. ראובן מעוניין להגיש תביעה כספית נגד שמעון בשל פרסום זה.
מה הדין?

- א. את התביעה אפשר להגיש בכל מחוז בארץ, שכן הסמכות המקומית באינטרנט משתרעת על פני המדינה כולה.
ב. אפשר להגיש את התביעה רק במחוז תל אביב.
ג. אפשר להגיש את התביעה רק במחוז ירושלים, מקום מגוריו של התובע.
ד. אפשר להגיש את התביעה במחוז ירושלים או במחוז תל אביב, ובהם בלבד.

התשובה הנכונה היא ב.

תקנה 7(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי; סעיף 2א(א) לצו בתי המשפט

בנסיבות השאלה

תובענה בשל פרסום או סחר באינטרנט - כתב תביעה בשל פרסום או סחר ברשת האינטרנט יוגש לבית המשפט שבמחוז שיפוטו מצוי מקום מגוריו או מקום עסקו של הנתבע או התובע; הגיש עוסק כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 תביעה כאמור, תוגש התביעה במקום עסקו או במקום מגוריו של הנתבע בלבד.
**"עוסק" - מי שמוכר נכס או נותן שירות דרך עיסוק, כולל יצרן.

בענייננו, אמנם מדובר בתובענה בשל פרסום או סחר באינטרנט, אך מאחר וראובן התובע הוא "עוסק", תוגש התביעה במקום מגוריו של שמעון.

14. שמוליק מעוניין להגיש תביעה אזרחית בשל הפרת חוק העיצובים, התשע"ז-2017, בסך של 35,000 ₪. **מה הדין?**

- א. סמכות הדין בתובענה נדונה לבית המשפט לתביעות קטנות.
- ב. **סמכות הדין בתובענה נדונה לבית משפט השלום.**
- ג. סמכות הדין בתובענה נדונה לבית המשפט המחוזי.
- ד. סמכות הדין בתובענה נדונה לבית המשפט לעניינים מקומיים.

התשובה הנכונה היא ב.

סעיפים 40(4), 51(א)(2) לחוק בתי המשפט.

בנסיבות השאלה

תביעה אזרחית בשל הפרת חוק העיצובים הינה תביעה בעניין קניין רוחני, אך יש לשים לב כי הסעד המבוקש הינו כסף.

תביעה בקניין רוחני בסעד כספי בלבד - התביעה תוגש לבית המשפט השלום או המחוזי לפי הסכום שבכתב התביעה.

בענייננו, סכום התביעה הינו 35,000 ₪ אשר בסמכותו העניינית של בית משפט השלום.

15. לרשת חנויות שלם וקח יש סניפים במחוז חיפה, במחוז תל אביב ובמחוז ירושלים. שמעון, הגר בחיפה, נכנס לחנות הרשת בירושלים ורכש ממנה סחורה בהיקף של מיליון ש"ח. הסחורה סופקה בתל אביב. כעבור זמן התברר כי אין כיסוי בנקאי להמחאות שמסר שמעון. רשת החנויות מעוניינת לתבוע אותו בגין כך. **מה הדין?**

- א. אפשר להגיש את התביעה במחוז ירושלים, במחוז תל אביב ובמחוז חיפה.
- ב. אפשר להגיש את התביעה בירושלים בלבד.
- ג. **אפשר להגיש את התביעה בחיפה בלבד.**
- ד. אפשר להגיש את התביעה בירושלים או בחיפה בלבד.

התשובה הנכונה היא ג.

תקנה 7(א) לתקנות סדר הדין האזרחי; סעיף 2א(א) לצו בתי המשפט

בנסיבות השאלה

התובענה תוגש לבית המשפט המצוי במחוז שיפוט של **מקום מגוריו** או **מקום עסקו של הנתבע** או **במקום המעשה** או **המחדל** שבשלו תובעים.

בענייננו, שמעון הנתבע גר בחיפה, לכן התביעה תוגש היכן שמצוי מקום מגוריו.

16. ניר מעוניין להגיש תביעה אזרחית בגין הפרת חוזה שגרמה לו נזק בסך 2.3 מיליון ש"ח. לניר התברר כי בצירוף הפרשי הצמדה וריבית עד ליום הגשת התביעה עולה סכום התביעה לסך של 2.7 מיליון ש"ח. ובצירוף שכר טרחת עורך דין הצפוי להיפסק הסכום הכולל מאמיר לסך של שלושה מיליון ש"ח.
מה הדין?

- א. **על ניר להגיש את התביעה לבית המשפט המחוזי, רק בשל הוספת הפרשי ההצמדה והריבית לסכום התביעה.**
- ב. על ניר להגיש את התביעה לבית המשפט המחוזי, רק בשל הוספת שכר הטרחה הצפוי של עורך הדין לסכום התביעה.
- ג. על ניר להגיש את התביעה לבית משפט שלום או מחוזי, בהתאם להסכם שכר הטרחה שנקבע עם עורך הדין.
- ד. על ניר להגיש את התביעה לבית משפט השלום.

התשובה הנכונה היא א.

סעיפים 40(1), 51(א)(2) לחוק בתי המשפט.

בנסיבות השאלה

היום הקובע הוא ביום הגשת התובענה אף אם עלה הסכום לאחר מכן מחמת שערור הצמדה וריבית ושכ"ט עורך דין. כלומר אין חשיבות אם ביום מתן פסק הדין השופט יפסוק סכום גבוה יותר מחמת שערור, הצמדה, ריבית, הוצאות משפט ושכ"ט עורך דין.

לשים לב- לא ניתן לסכום ביום הגשת התביעה את הריביות העתידיות, אך אין בעיה לחשב ריבית והצמדה אחורה, כלומר עד יום הגשת התביעה.

בענייננו, ביום הגשת התביעה סכום התביעה כולל הפרשי הצמדה וריבית רטרואקטיבית הינו בסך 2.7 מיליון ₪ (מעל 2.5 מיליון ₪) ולכן הסמכות העניינית נתונה לבית המשפט המחוזי.

הערה- שכר טרחת עורך דין הוא סכום הצפוי להיפסק, כך שאיננו משפיע על הסמכות העניינית ביום הגשת התביעה.

17. "שלזינר משק פרחים" (להלן: השותפות) היא שותפות רשומה המנהלת משק לטיפוח, לייצור ולשיווק של צמח נוי. השותפות רשמה פטנט על הרכב כימי של דשן. לשותפות התגלה כי הופר הפטנט שרשמה, והיא מבקשת להגיש תביעה כספית בגין ההפרה מכוח חוק הפטנטים, תשכ"ז-1967.
לאיזו ערכאה יש להגיש את התביעה?

- א. לבית המשפט המחוזי.
- ב. **לבית המשפט השלום או לבית המשפט המחוזי, בהתאם לשווי הנושא.**
- ג. לבית המשפט המחוזי שידון בעניין כלכלי-מנהלי.
- ד. לבית המשפט המחוזי שידון בה בעניין כלכלי.

התשובה הנכונה היא ב.

סעיפים 40(4), 51(א)(2) לחוק בתי המשפט.

בנסיבות השאלה

תביעה אזרחית מכוח חוק הפטנטים הינה תביעה בעניין קניין רוחני, אך יש לשים לב כי הסעד המבוקש הינו כסף.

תביעה בקניין רוחני בסעד כספי בלבד- התביעה תוגש לבית המשפט השלום או המחוזי לפי הסכום שבכתב התביעה.

18. מרשך הגיש תביעה לבית-משפט השלום בגין הפרת חוזה והסעדים שהוא דורש הם צו מניעה ופיצוי בגין ההפרה. במהלך הדיון החליט כי את הפיצוי הוא מעוניין לתבוע בשלב מאוחר יותר באותו בית משפט, כיון שלא כל העובדות ידועות לו. הוא פונה אליך לייעוץ ושואל מה עליו לעשות.

כיצד תייעץ/י לו?

א. כל עוד לא ניתן פסק-דין הוא יכול להגיש לבית המשפט שבו מתקיים הדיון, בקשה להיתר לפיצול סעדים.

- ב. עליו לבקש להשהות את הדיון וכאשר יהיו לו כל העובדות בידיו, לבקש את חידוש הדיון.
ג. ניתן לבקש היתר לפיצול סעדים כל עוד לא החלו בשלב ההוכחות. מעבר לשלב זה לא ניתן לבקש היתר לפיצול סעדים.
ד. כל עוד לא ניתן פסק-דין הוא יכול להגיש לבית-המשפט שבו הוא מעוניין לתבוע את הפיצוי הכספי, בקשה להיתר לפיצול סעדים.

התשובה הנכונה היא א.

תקנה 25 לתקסד"א.

בנסיבות השאלה

מבקשים לפצל סעדים כאשר שני הסעדים הם בסמכות אותו בית משפט וכרגע התובע אינו מעוניין לתבוע את שניהם.

תובע יכול בכתב התביעה את כל הסעדים המבוקשים בשל עילת תביעה אחת, אלא אם כן הרשה לו בית המשפט או הדין מתיר שלא לתבוע במסגרת אותה תביעה; רשות מבית המשפט לא תינתן אלא במסגרת בקשה לפיצול סעדים. בית המשפט יכריע בבקשה לפיצול סעדים עד תום קדם-המשפט.

[תקנה 25 לתקסד"א]

בענייננו, הוגשה תביעה על שני סעדים בשל עילת תביעה אחת לבית משפט השלום, התובע מעוניין להפריד את הסעדים ולתבוע את הפיצוי בשלב מאוחר יותר. במקרה זה עליו לבקש מבית המשפט רשות לפצל את הסעדים, כיוון שאם בית המשפט לא יתיר זאת והתובע יבחר שלא לבקש סעד של פיצוי בתביעה הנוכחית, הוא לא יוכל לבקש אותו מאוחר יותר כי יחשב כמי שויתר על הסעד.

19. חברת ייצור מכשירים התקשרה עם חברת שיווק מכשירים על מנת שזו תשווק את מוצריה. בשל סכסוך בין החברות בגין הסכומים שעל חברת השיווק לשלם לחברת הייצור, הגישה חברת הייצור תביעה למתן חשבונות לבית משפט השלום והעמידה את סכום התביעה על סך 1,000,000 ש"ח. במהלך הדיון, לאחר קבלת החשבונות מחברת השיווק, הוכח כי הסכום שלו זכאית חברת הייצור מאת חברת השיווק עומד על 3,000,000 ש"ח. חברת הייצור לא תיקנה את כתב התביעה.

מה הדין?

- א. בית משפט השלום מוסמך לפסוק לטובת חברת הייצור עד למלוא הסכום שבסמכות בית משפט השלום.
ב. בית משפט השלום מוסמך לפסוק לטובת חברת הייצור עד למלוא הסכום שנתבע בכתב התביעה.
ג. על בית משפט השלום להעביר את הדיון בתביעה לבית המשפט המחוזי.
ד. בית משפט השלום מוסמך לפסוק לטובת חברת הייצור את מלוא הסכום שהוכח שהיא זכאית לו.

התשובה הנכונה היא ב.

סעיפים 40, 51 לחוק בתי המשפט.

בנסיבות השאלה

היום הקובע הוא ביום הגשת התובענה אף אם עלה הסכום לאחר מכן מחמת שערך הצמדה ריבית ושכ"ט עורך דין. כלומר אין חשיבות אם ביום מתן פסק הדין השופט יפסוק סכום גבוה יותר מחמת שערך, הצמדה, ריבית, הוצאות משפט ושכ"ט עורך דין.

20. קבלן בניין איחור במסירת הדירות ל-4 דיירים. הללו מעוניינים להגיש נגדו תביעה כספית בגין האיחור במסירה. הנזק שהוערך על ידם לכל אחד הוא חצי מיליון ש"ח. הם מעוניינים להגיש תביעה זו יחד. לשני דיירים מתוך ה-4 יש תביעה נוספת נגד הקבלן בגין הלוואה שהלוו לו בעבר ללא שום קשר לפרויקט הבנייה הנוכחי. כל אחד מהם מעריך את נזקו בתביעת הלוואה בחצי מיליון ש"ח נוספים.
מה הדין?

- א. את התביעות בגין איחור במסירה אפשר לאחד בתובענה אחת, ויש להגישה בבית משפט השלום. את התביעות הנפרדות של שני הדיירים בגין הלוואה אי אפשר לאחד לתובענה בגין האיחור במסירה.
- ב. את התביעות בגין איחור במסירה אי אפשר לאחד בתובענה אחת, ויש להגיש כל אחת מהן בנפרד לבית משפט השלום. הדיירים שלהם תביעה גם בגין הלוואה יכולים – כל אחד בפני עצמו – להגיש תביעה בגין האיחור ובגין הלוואה גם יחד לבית משפט השלום.
- ג. **אפשר לאחד לתובענה אחת את כל התביעות של כל הדיירים בגין איחור במסירה, וגם לצרף אליהן לאותה תובענה את התביעות הנפרדות של שני הדיירים בגין הלוואה. התובענה תוגש בבית המשפט המחוזי.**
- ד. אפשר לאחד לתובענה אחת את כל התביעות של כל הדיירים בגין איחור במסירה וגם לצרף אליהן לאותה תובענה את התביעות הנפרדות של שני הדיירים בגין הלוואה. התובענה תוגש בבית משפט השלום, שכן סכומי התביעה בגין האיחור במסירה בפני עצמם, וסכומי התביעה בגין הלוואה בפני עצמם, אינם עוברים את גבול סמכותו של בית משפט השלום.

התשובה הנכונה היא ג.

תקנה 24 לתקנות סדר הדין האזרחי

בנסיבות השאלה

תובע יאחד בכתב תביעה אחד את כל עילות התביעה כלפי נתבע בשל אותה מסכת עובדתית, ורשאי הוא לאחד בכתב תביעה אחד גם עילות תביעה אחרות כלפי אותו נתבע, והכול בכפוף לסמכותו העניינית של בית המשפט. [תקנה 24 לתקסד"א]

בענייננו, לארבעה דיירים יש עילת תביעה משותפת נגד הקבלן (איחור במסירת הדירות), ולשניים מהם יש עילות נוספות כנגדו (תביעה בגין הלוואה שהלוו לו בעבר). ניתן לאחד לתובענה אחת את כל העילות כנגד הנתבע כולל העילות הנפרדות.
הסמכות העניינית תהיה לבית משפט המחוזי לאור סכום התביעה הכולל שעומד על 3 מיליון ₪. (מעל 2.5 מיליון ₪)